

מנדל אהרן זקלאר האמין 3

דברי נעילה.

דפ (כפול 3) זקלאר

מכס"ח  
DOC 00126

16.5.1929

שני צירים היו לבירור שאנן עומדים בסיומו: דבר האחוד ועתיד ההתישבות בארץ. שילובם של שני הדברים האלה איננו מקרי ואיננו אך פרי הצטרפות שני סעיפים שעל סדר היום. אותה ההכרה שפעמה בכל מה שדובר כאן על ההתישבות, ההכרה שאנו הננו האחראים לעתידה של ההתישבות בארץ, שעלינו הוטל התפקיד לדאוג לה, לחשוב את חשבונה, להתריע על הסכנות הצפויות לה ולהתוות לה את הדרך - הכרה זו היא אולי הרכוש העיקרי שהנחילה אחדות העבודה לתנועת פועלי ארץ-ישראל, והיא היא שהייתה הגורם העיקרי של האיחוד הנדול בפתח-תקוה. כאן נעשו כמה נסיונות להגדיר את איחוד פתח-תקוה ולעמוד על מהותו. דומני שהמניע העיקרי היה - יצירת כוח מאוחד של פועלי ארץ-ישראל ושל בני בריתם בנולה, אשר יהיה האחראי לעתידה של ארץ-ישראל. המהות היתה - הקמת מכשיר כביר כוח של התנועה החלוצית אשר ינשים את ההתישבות הגדולה בארץ.

ו היתה הרוח אשר יצרה את אחדות העבודה. לא אבוא להעריך את מפעלה לכל ענפיו. הדבר אינו קל, ולא משום שהמפעל כה ענף ורחב, אלא משום שערך יותר מדי מכריע היה לו לא רק בחיי תנועה - אלא בחייו האישיים של כל פרט ופרט. כי כשם שיש בתוכנו אנשים אשר בחלקם עלה ליצור את אחדות העבודה, כך יש בתוכנו כאלה אשר אחדות העבודה יצרה אותם, העלתה אותם על דרך, פתחה לפניהם עתיד. הפלא הנדול שתוללה אחדות העבודה, כהוצרה היתה האש שהציתה בלבבות - אש האהבה הנדולה. כי לא מתוך הכרה שכלית בלבד ולא רק בדחיפת מציאות התיים הצטרפו אנשים לאחדות העבודה, אלא מתוך שהתאבדו בה, התאהבו בציונות אשר אחדות העבודה חידשה את זורה, התאהבו בסוציאליזם העברי הארץ-ישראלי אשר את דגלו היא הרימה. ולא לשם הערכה סובייקטיבית נאמרים הדברים, אלא כדי לציין פרט הבא ללמד על הכלל, וכדי לעמוד שוב מתוכו על מרותה של תנועתנו. כי סוד הקסם של אחדות העבודה, אשר משך לתנועת הפועלים כחות חדשים, אשר נרף לתוכה שכבות נוער היה - ההכרזה הגדולה על תביעת הבעלות של תנועת פועלי ארץ-ישראל על עתיד האומה ועתיד הארץ, הכרזה על רחבות ההיקף של שדה הכבוש אשר לפני הפועל - העבודה והארנון, העליה וההתישבות, ההננה והפעולה הפוליטית, התרבות והספרות וחנוך הנוער - ואחריותו הכוללת של העובד העברי לכל אלה.

עלינו לזכור כל זאת היום, בעמרנו על סף איחוד חדש. מטרתנו, כאז כן עתה, היא – יצירת הנוף האחראי השלם לעתיד המפעל. את שלמות האחריות לא השגנו בפתח-התקוה, ומאז אנו הותרים אליה, וגם לאחר התנשם האיחוד אשר לפנינו – נוסף לחתור אליה. וזכרני: בוועידה החקלאית, ערב ועידת האיחוד, שבה נתקבלה ההחלטה המכרעת על יצירת אחרות העבודה, בתוך איררה כבוד-רצינות אשר מי יתנה את כל הכוח שהיה ספון בה – כשנתקבלה ההחלטה ברוב של 48 לעומת 12 נמנעים, קרא חבר בתוך הדממה שהשתררה: „הילד נולד בלי ידו ימים רבים אחרי כן, כששמעתי את קריאתי המחרידה של „המשולח“ ב„הדבוק“, נזכרתי בקריאה המחרידה ההיא. ההרגשה הזאת זרה היא אולי לחברים שאינם יודעים את מעמד פתח-התקוה. אולם אותה הרגשת הכאב הצורב, אותה הכרת המום שבנו – לזו רבים מאתנו במשך 10 השנים האלה ולא נתנו מנוח. ואם נוצר במשך הזמן באחרות העבודה דור, אשר כאילו „הסתדר“ בתוכה וראה אותה שלמה ונחה – הנה נשאר בתוכנו כאלה, אשר מאנו להרנע, אשר במשך כל השנים האלו „לנו במחנה, נכונים בכל רגע לקול תקיעת השופר הקורא לאיחוד.

הרבה דברים נשתנו מאז. אם בפתח-התקוה הוכרו על איחוד כל פועלי איי בנוף פוליטי-ישובי אחד, אם הוכרו למפרע על חברותם של העולים-החלוצים העתידים, שהצטרפותם תהיה הצטרפות מאליה – הנה ביסוד הדבר היתה מונחת ההכרה שכל המחנה כולו, בכל מאת אחויו, הוא מחנה של אחראים לשליחות התנועה. כיום אין אנו מכריזים על איחוד כל-כולל זה. בהרבה נסיונות מרים נתנסינו במשך השנים – ולעומת זה גם ידענו להקים את הארגון המקיף, את ההסתדרות. אולם גם כיום קריאתנו היא לאיחוד כל האחראים! לא רק לפועל הצעיר, אלא לכל הבלתי מפלגתיים אשר לבם שלם עם התעודה הציונית של הפועל העברי אנו קוראים להכנס בעול האחריות המאורגנת. וזאת קריאתנו גם ל„השומר הצעיר“. מאתנו צריכה לצאת הכרות מלחמה על פרושתו של „השומר הצעיר“. לא מלחמה כדי לכבוש אותו, אלא קריאה לו, שיכבוש את יצר ההתבדלות שבו, שלא יסתלק מאחריות ולא יפורר אותה, אלא ילכדה ויגבירה. עשר השנים שעברו מפית ועד היום – בעיני הדורות הבאים יראו כהרף עין, כהפסקה קצרה מאוד בדרך האיחוד וההתנכשות של תנועת פועלי ארץ-ישראל. אולם אנו שחינו את השנים האלו, ידענו את כל המרירות, בזכו הכחות והחמצת הכיבושים שנרמה לנו הפסקה זו. אל יקח „השומר הצעיר“ כיום על עצמו את האחריות לתקופה חדשה של עשר שנות פירוד-שוא.

הלב חרד למחשבה, כי יתכן שוהי המועצה האחרונה של אחרות העבודה, אשר אחריה תבוא הוועידה האחרונה – ערב ועידת האיחוד החדשה בתולדות תנועת הפועלים בארץ.